SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 19. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 31, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 31-го СІЧНЯ 1990 Ч. 19. РІК XCVII

СТВОРЕНО КОМІСІЮ ДЛЯ ВПОРЯДКУВАННЯ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ В. СТУСА

Київ. — Газета „Літературна Україна" число 3 за 1990 рік цілу сторінку присвятила поетові Василеві Стусові, який помер у карцері уральського концтабору смерти — 4-го вересня 1985 року на 47-му році життя.

В газеті повідомляється, що секретаріят правління Спілки Письменників України (СПУ) створив комісію творчої спадщини В. Стуса. Голова комісії — Іван Драч; члени комісії: В. Шовкошитний, І.Дзюба, М. Жулинський, М. Коцюбинська, В. Овсієнко, О. Орач, Ю. Покальчук, Д. Стус, С. Тельнюк, Л. Череватенко, С. Чернілевський.

На першому засіданні члени комісії постановили вивчити та впорядкувати спадщину В. Стуса, видати його твори та увічнити його пам'ять.

Члени комісії звертаються до всіх, хто знав В. Стуса або має відомості про його життя і творчість , з проханням надсилати матеріяли на адресу: 252024, Київ-24, вул. Орджонікідзе 2, Спілка письменників України, В.Ф. Шовкошитному.

В день українського політв'язня, 12-го січня, в Києві відбувся вечір, присвячений пам'яті В. Стуса, який народився 8-го січня 1938 року в селянській родині села Рахнівка, Гайсинського району Вінницької области. Організатором вечора був осередок НРУП Інституту Літератури ім. Т. Шевченка АН УССР, де в середині 1960-их років В. Стус був аспірантом і звідки розпочав свій страдницький шлях борця за рідну Україну. Присутні на вечорі шанувальники творчости В. Стуса внесли пропозицію видати твори В. Стуса в академічній серії „Бібліотека української літератури" та створити в Інституті літератури архів поета. Присутні також затвердили текст відкритого листа до Президії Верховної Ради УССР та до президії правління СПУ, в якому сказано:

„Ми, учасники вечора пам'яті видатного українського поета Василя Стуса — співробітники Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН УССР та присутні його друзі й шанувальники таланту, — звертаємося до найвищих органів влади і творчої спілки в республіці з вимогою якнайшвидше вирішити питання про перегляд судової справи та реабілітацією цього світлого імені. Талановитого поета, перекладача, критика знають у слов'янських країнах, Канаді й Америці, лише не знають у себе вдома, на Україні. Тут ще не вийшла жодна його збірка творів, ледве-ледве почали пробиватися до читача журнальні публікації.

Про долю Василя Стуса немає що розповідати таким інстанціям — вона вам добре відома. Ми маємо пишатися людиною, котра ще на початку брежнєвського застою відчула його смертельні кліщі на горлі української національної культури і мужньо повстала проти неосталінського деспотизму. Василь Стус гідно пройшов свій жертовний шлях, свідомо поклав життя, сподіваючись на пробудження правди і волі. Та п'ятий рік ми йдемо під знаменами революційної перебудови, а поет, який її провіщав, і досі лишається відмежованим від свого народу ганебною смугою чорного беззаконня. Доки це триватиме? Тіло його покоїться уже в рідній землі, а зошити з віршами останніх років, написаними в пермській в'язниці, численні переклади зарубіжної класики і

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Ю. Перфецький став повним професором університету ЛяСалл

Філядельфія. — Д-р Юрій Перфецький, український науковець, що визначився в українському і американському науковому світі своїми численними працями і довідками з ділянки славістики і історії, дістав тепер іменування на повного професора університету ЛяСалл у Філядельфії. Свій докторат він здобув в Колюмбійському університеті в 1970 році з російської та слов'янської філології.

Проф. Ю. Перфецький працює при тому університеті вже від 1965 року, спершу як інструктор російської мови, відтак як асистент-професор, а останньо як професор-асошіейт. Крім того, він як гість давав виклади в університетах Темпл у Філядельфії і стейтовому університеті в Огайо.

Він теж є автором і співавтором підручників української мови та закінчив працю для Гарвардського університету на тему галицько-волинської хроніки. Постійно пише статті до американських та канадських наукових збірників і бере участь у різних міжнародних наукових конференціях.

У 1990 році він візьме участь у Четвертому світовому конгресі для східньоевропейських та совєтських студій у Великобританії з доповіддю „Мова ґустинської хроніки".

Проф. Ю. Перфецький є членом Наукового Товариства ім. Шевченка і Української Вільної Академії Наук як також Американської асоціяції для поглиблення славістичних наук, Товариства модерних мов Америки і Товариства американських учителів славістичних та східньоевропейських мов.

Він є членом 153-го Відділу Українського Народного Союзу.

Л. КОСТЕНКО НЕ ВИСТУПИТЬ В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Як інформують організатори запляновані раніше зустрічі поетеси Ліни Костенко з українською громадою Чикаґо в суботу, 3-го лютого, така зустріч не відбудеться.

Вшанували пам'ять Президента М. Лівицького

Монтреаль, Кве. (ОУПС) — Тут в середу, 17-го січня, заходами Товариства Прихильників ДЦ УНР, Відділ Монтреаль, під головуванням Галини Сенишин, відзначено сорокодення з дня смерти Президента Української Народної Республіки св. п. Миколи Лівицького.

Після екуменічної Панахиди в сослуженні отців митратів д-ра Ігоря Куташа й Ярослава Гаймановича в соборі св. Софії на Роземонті відбулися в долішній залі собору поминки, в програму яких увійшли: вступне слово Г. Сенишин, доповіді проф. Ярослава Рудницького про життя й діяльність пок. Президента М. Лівицького та зокрема про його перебування в Канаді; інж. М. Світухи з Оттави про міжнародне положення й Державний Центр УНР та заключне слово Г. Сенишин що закликала присутніх до збірки на нев'янучий вінок для св. п. Президента.

Не зважаючи на несприятливу зимову погоду в Панахиді й поминках взяла участь значна кількість свідомого українського громадянства Монтреалю й околиці.

У Філядельфії відзначили 95-річчя УНС і 50-річчя Округи

Голова Округи С. Гавриш приймає почесну плякету для Округи, яку йому вручив д-р І. Флис в асисті д-ра Н. Олесницького (зліва) і почесного члена Головного Уряду д-ра Б. Гнатюка.

Філядельфія (с.г.). — Тут в неділю, 26-го листопада 1989 року, філядельфійська союзова громада святочним бенкетом відзначила 95-річчя УНСоюзу, найстаршої українськоїн братської установи в діяспорі. При тому також відзначено 50-річчя існування Філядельфійської Округи.

Бенкет, який відбувся завдяки наполегливій праці членів Управи Округи, відкрив голова Бенкетового комітету інж. Іван Скіра в імпозантній залі УОКЦентру. Він привітав зібраних гостей, коротко згадав піонерів, які в невідрадних обставинах клали підвалини під першу братську запомогову установу у вільному світі — Український Народний Союз. Відтак до дальшого ведення бенкетом на майстра церемонії запросив голову Округи Степана Гавриша.

С. Гавриш привітавши гостей, попросив до переведення молитви пароха церкви Царя Христа о. д-ра Митрата Івана Біланича, який, провівши молитву і поблагословивши трапезу, з найбільшим пієтизмом висловився про УНСоюз та побажав дальших успіхів, прямуючи до його 100-го ювілею. При тому присутні гості повстанням з місць мовчанкою вшанували пам'ять основоположників Союзу і всіх союзовців Філядельфійської Округи, які відійшли у вічність. Після того ведучий програмою підніс тост за кращу долю Батька-Союзу і всі присутні відспівали „Многоліттвіє"

Відтак С. Гавриш представив гостей президіяльного стола,а саме о. д-ра митрата І. Біланича, о. митрата Зенона Злочовського, пароха церкви св. Михаїла, настоятеля української православної церкви св. Покрови о.Івана Миронка, головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, президента

(Закінчення на стор. 3)

Інж. М. Корчинський перебував в Києві

Піттсбурґ. — Інж. Михайло Корчинський перебував в днях від 8-го до 19-го січня в Інституті фізики металів при Академії Наук УССР у Києві. Він був запрошений директором інституту, академіком В.Г. Баряхтаром, для обміну досвідом в ділянці примінення азоту як легуючого елементу в сталі. Перебування в Інституті дало інж. Корчинському нагоду познайомитись із напрямними наукової праці у відділі легованих сталей, що його очолює проф. В.Г. Гаврилюк. Добрий вгляд у методику наукової праці дали дискусії з професорами С.П. Ошкодеровим і Б.І. Николиним та їх співробітниками.

В рамках семінара наукового напрямку п. з. „Фізика міцности і пластичности", інж. Корчинський виголосив доповідь на тему „Роля азоту при високо-температурному вальцюванні мікролегованих сталей". Доповідь, після короткого вступу по-англійськи, була виголошена українською мовою. Це дещо заскочило присутніх, бо від років у цьому інституті української мови не вживалось. Тому несподіванкою для багатьох був факт, що у дискусії деякі наукові працівники ставили запити по-українськи.

Праці в інституті проходять на високому науковому рівні, так в теоретичних дисциплінах, як і у експериментальному підході. Проте, у науковій діяльності України відчувається ізольованість, брак безпосередніх зв'зків з науковими силами за кордоном та обмеження щодо участи у міжнародних конференціях. Робляться заходи щоб ці недоліки усунути. У проєкті пляну для посилення міжнародних зв'язків Академії Наук УССР, сказано, між іншим: „Особливу увагу слід приділити творчим зв'язкам із вченими української діяспори, активно включити їх до спільної наукової співпраці, підготови кадрів та популяризації наукових досягнень АН УССР за кордоном".

Своє перебування у Києві інж. Корчинський використав для зустрічі із працівниками Інституту електрозварювання ім. Патона. У розмовах, що їх очолював заступник директора, професор К.А. Ющенко, намічено декілька тем для співпраці.

На пропозицію київського радіо інж. Корчинський дав інтерв'ю для англомовної передачі. Він підкреслив необхідність усунути наукову ізоляцію українських вчених від світової науки і техніки. Існуюча все ще „командна система" сильно обмежує самостійну наукову ініціятиву.

У загальному, в Україні помітне більш свобідне висловлювання думок і поглядів. В економічній сфері, однак, змін на ліпше покищо не видно.

Українці в Канаді допомагають румунам

Вінніпег, Ман. (КУК). — Централя Комітету Українців Канади та Українська Канадська Фундація ім. Тараса Шевченка склали пожертву по 500 дол. на медичну допомогу потерпілим в Румунії в часі їхнього урядового перевороту в грудні 1989 року.

В своїх висловах співчуття голові Товариства румунів Манітоби д-р Дмитро Ціпивник, в імені Централі КУК та д-р Сергій Радчук, в імені Дирекції Шевченківської Фундації висловили своє співпереживання з приводу великих людських втрат та радість з нагоди державних перемін в дорозі до демократизації і свободи країни.

В Румунії почався суд над помічниками Н. Чаушеску

Букарешт. — 17-го грудня минулого року Ніколае Чаушеску загрозив стратити двох своїх міністрів за те, що військо відмовилося стріляти в демонстрантів. Про це розповів у своїх зізнаннях один з чотирьох обвинувачених, колишній заступник прем'єр-міністра Йон Дінка. За його словами, коли 72-річний диктатор наштовхнувся на різке заперечення зі сторони вузького кола своїх дорадників, які виступили проти розстрілу демонстрантів, він загрозив зрезигнувати і навіть різко кинувся до дверей, однак дружній хор найближчих помічників, які благали його залишитися, змусив його повернутися.

Очікують, що суд, який почався, проллє світло на останні дні перебування при владі Н. Чаушеску.

Серед обвинувачених, крім Й. Дінки, також колишній міністер внутрішніх справ Тудор Постельнику, колишній секретар Комуністичної партії Еміль Бобу і колишній віце-президент Манеу Манеску. Всі вони входили в 20-членний Політвиконком Румунської комуністичної партії, який фактично правив країною разом з Чаушеску і його жінкою.

Обвинуваченим інкримінується участь в геноциді, тобто в масових вбивствах, що привели до революції 22-го грудня минулого року. Обвинувачені не подали судові ніяких офіційних заяв, хоч в суді були зачитані документи, які доказують, що підсудні були учасниками кривавої бойні, вчиненої режимом Чаушеску. Тим самим вони визнали свою ролю в цих злочинах.

На відміну від таємного і швидкого суду над Ніколає Чаушеску і його жінкою, нинішній суд притягнув велику кількість публіки. Приблизно 100 чужинецьких журналістів і коментаторів, допущених в залю суду, слухали синхронний переклад на англійську і французьку мови.

Інтереси чотирьох підсудних, що сиділи зі скам'янілими обличчями, представляли адвокати, які відігравали досить скромну ролю. В центрі уваги був голова суду, полковник юстиції Адріян Нітойю.

Пресові агентства Ассошіейтед Пресс і Ройтерс повідомили, що якщо обвинувачені будуть визнані винними, їх чекає довічне ув'язнення, бо в Румунії після страти подружжя Чаушесків смертна кара скасована.

Лєх Валенса поїде до Москви

Москва. — Газета „Ізвєстія", орган Верховної Ради СССР, надрукувала у числі з 20-го січня довшу інформацію свого кореспондента з Варшави Л. Топоркова про те, що голова вільної профспілки „Солідарність" у Польщі Лєх Валенса,прийняв запрошення, яке вручив йому особисто амбасадор СССР до Польщі В. Боровик і незабаром відвідає Москву. Газета пише, що можливість запрошення і приїзду Л. Валенси стали можливими тільки завдяки тим процесам, які тепер відбуваються в Совєтському Союзі і усіх східньоевропейських країнах.

Кореспондент підкреслює, що ще недавно навіть самі керівники „Солідарности" не вірили у свої спроможності і завдання,які їм прийшлося тепер виконати в обличчі перемін на найвищому державному рівні. Чимало осіб в Польщі, особливо з кіл Комуністичної партії, вбачали в ньому загрозу для соціялізму і готові були прийняти скрайні міри — засудити і посадити в тюрму, — каже Л. Топорков, підкреслюючи, що Валенса виступав в першу чергу проти державного бюрократизму, догматизму і бездіяльности, головно на економічно-господарському відтинку. „Те, що здорові сили „Солідарности" здобули прихильність в народі і більшість голосів у виборах, свідчить про їх політичну популярність і дбайливість про свій народ. Сам Л. Валенса виконує тепер ролю своєрідного барометра, який перехиляється в ту чи іншу сторону, щоб якнайбільше допомогти урядові, що створився з його участю" — пише згаданий кореспондент.

Треба підкреслити, що західні політичні спостерігачі й аналітики були дещо заскочені поспішною згодою Л. Валенси їхати з паломництвом до Москви, бо ця поїздка є своєрідним підтвердженням раніших поголосок про намір Валенси творити у Польщі сильний бльок з соціялістичних сил, які тісно співпрацювали б з Москвою і Варшавським пактом, якщо йдеться про оборонні спроможності і гарантію теперішніх кордонів Польщі. Він (Валенса), наслідуючи Мадярщину і Чехо-Словаччину, також вимагав у розмові з амбасадором В. Боровиком виведення совєтських військ з Польщі до кінця 1990 року і розширення співпраці Варшави з Москвою на базі рівности.

Інформація кінчається словами, що „в Москву іде з візитою один з найбільш авторитетних діячів Польщі, який не входить у склад кабінету, але до голосу якого треба прислухатися. Розмови, — пише „Ізвєстія", — будуть цікавими, але напевно рівночасно нелегкими".

В АМЕРИЦІ

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ у Вашінгтоні кажуть, що, не зважаючи на відхід з Палати Репрезентантів Томаса О'Нілла, який від імени демократів зводив бої з Адміністрацією президента Роналда Регена, його дух і його тактика все ще переслідує демократів, які вважають, що вони повинні протиставитись республіканській Адміністрації. Після пропозиції сен. Даніела Мойнигена, демократа з Ню Йорку, щоб Конгрес зменшив оподаткування до програми соціяльного забезпечення і тим самим змусив президента Джорджа Буша піднести загальні федеральні податки, серед демократів в Сенаті і Палаті Репрезентантів наступило замішання. Ніхто не знав на яку стати. Значить, кажуть спостерігачі, бракувало лідера з прикметами Тіпа О'Нілла. Правда, директор Бюджету Ричард Дарман і пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер, маючи практику з минулої подібної боротьби між Білим Домом і обидвома палатами Конгресу, застосували стару тактику: вони заявили демократам в імени Адміністрації, що вони, а не Уряд будуть відповідальні за програму соціяльного забезпечення, якщо її треба буде скоротити чи зменшити. Подібний експеримент в минулому коштував демократам 26 місць в Палаті Репрезентантів

БОРОТЬБА З НАРКОТИКАМИ і далі залишається основним завданням Адміністрації ЗСА, заявив недавно кореспондентам президент Джордж Буш. Він підкреслив, що Адміністрація приготовляє нові законопроєкти, на підставі яких, якщо вони будуть прийняті в Конґресі, судові і поліційні чинники отримають право на гостріші покарання осіб, які займаються контрабандою наркотиків до ЗСА. Президент заявив, що для цієї боротьби Уряд витратить у фіскальному році 1.1 біл. дол.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ УРЯД В МОСКВІ ПОГОДИВСЯ НА ПОСЕРЕДНИЦТВО ЛАТВІЙЦІВ

Москва. — Пресові агентства і кореспонденти інформують з Москви, що центральний уряд СССР погодився на посередництво латвійців у справі конфлікту між азербайджанцями і вірменами та совєтською окупаційною армією, висланою до Баку і західньої частини Азербайджану після того, як місцева республіканська адміністрація не могла дати собі ради й ініціятиву почав перехоплювати в свої руки Народний Рух.

Переговори, які включатимуть представників Латвії, Азербайджану, Вірменії і центрального уряду в Москві, які виступатимуть тільки в характері спостерігачів, розпічнуться в четвер, 1-го лютого, у столиці Латвійської ССР Ризі і, якщо йдеться про оцінку переговорів зі сторони латвійців, матимуть дипломатичний характер, тобто відбуватимуться не на базі внутрішніх республіканських нарад, а на політичній плятформі дипломатичного відношення Латвії до двох згаданих закавказьких республік.

Виглядає, кажуть політичні спостерігачі і коментатори, що кремлівські керівники погодилися на децентралізацію у полагодженні конфлікту тільки тому, що ворожнеча між центральним урядом в Москві і Народним Рухом Азербайджану загострилася і в такій ситуації навіть високі посланці Політбюра і Центрального Комітету КПСС не змогли схилити азербайджанців і вірменів до переговорів. Центральний уряд мусів би наперед виповнити вимоги Народного Руху про виведення військових частин і спеціяльних відділів КҐБ, щоб таким способом здобути собі довір'я у місцевого населення. Генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов, який підписав декрет про висилку війська переконаний, що виведення армії під теперішню пору могло б дати в руки азербайджанців велику моральну силу й евентуально можливість перехопити владу у республіці взагалі, до чого центальний уряд не хоче допустити.

Представники міністерства закордонних справ в Москві підтвердили про існування можливости переговорів в Ризі, але в загальному відмовились коментувати балтійську ініціятиву. Цікавим при тому є й те, що в конференції братимуть участь також народні рухи усіх трьох балтійських держав — Литви, Латвії і Естонії. Переговорюючі сторони покищо відсунули на пізніше справу Нагорного Карабаху, дуже суперечної проблеми, яку, на думку латвійців, треба обговорювати окремо.

Державний департамент слідкує за ініціятивою Латвії і в цій справі представники Державного департаменту відбули довшу розмову з амбасадором СССР до Вашінгтону Юрієм В. Дубініним, який, однак, не сказав нічого нового, а тільки повторив становище міністерства оборони СССР, що військо було вислане до Азербайджану для припинення взаємних вбивств, а не проти Народного Руху у республіці.

Б. Єльцин продовжує критикувати М. Ґорбачова

Токіо. — Депутат Верховної Ради СССР Борис Єльцин, який перебував у Японії на запрошення керівників місцевих профспілок, неоднаразово в публічних виступах різко критикував недавні дії генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Горбачова.

Виступаючи на пресовій конференції в токійському клюбі чужинецьких журналістів, Єльцин, зокрема, заявив: „ Ґорбачов опинився в дуже складній ситуації, але в цьому він не може нікого звинувачувати, крім самого себе. Головний його прорахунок в томуу, що він все більше й більше зсувається вліво, до консерваторів, яких очолює Єгор Лігачов. Якщо він буде і далі рухатися в тому напрямі, довго він не втримається".

Єльцин осудив оголошену недавно додаткову мобілізацію і введення військ в Азербайджан, заявивши, що силою не можна вирішити проблеми, які зібралися. „Я не погоджуюся з використанням сили проти беззбройного мирного населення, — сказав Єльцин. — Якщо б я був під час прийняття рішення у Москві, я голосував би проти цієї акції. Це жорстоке рішення".

За словами Єльцина, єдиним виходом із цієї ситуації є надання широкої автономії або навіть дозволити їм вихід зі складу Совєтського Союзу.

„Будь-яка республіка повинна дістати право укладати міжнародні угоди, — сказав Єльцин. — В недалекому майбутньому може бути створена федерація, але вона повинна бути базована на принципах абсолютної добровільности".

Високий московський гість далі заявив, що він підтримує перебудову, однак, на його думку, з самого початку керівник партії і держави не виявив широти наукового бачення подій і відмовився від рішучої боротьби за здійснення своєї мети.

Становище, за словами Єльцина, серйозне, але не безнадійне. Ґорбачов міг би врятувати становище, якби рішився на сміли вчинки.

На запитання про те, що має намір особисто вчинити він: вимагати резиґнації Ґорбачова чи спробувати врятувати генерального секретаря, Єльцин відповів: „Все залежить від нього самого. Якщо він піде на радикальні реформи, я його підтримаю. Впевнений, що і народ його підтримає. Якщо ні — мені з ним не по дорозі... Ми нині стоїмо на грані створення нової партії, яка відбивала б інтереси всього суспільства. Ґорбачову ніхто не сміє перечити, крім однієї людини...." Єльцин явно мав на увазі себе.

У СВІТІ

ДЖЕТОВІ ВИНИЩУВАЧІ Ізраїля минулого тижня знищили базу радикальної групи палестинських повстанців у південному Ливані. П'ятеро осіб було поранено в цьому налеті і знищено будинок оперативного центру Революційної ради Фатаґ при збомбленні. Виявляється, що налет летунства Ізраїля на бази Палестинської Визвольної Організації у південноу Ливані був відплатою за смерть ізраїльського полковника Їцака Раґімова, який загинув у прикордонній сутичці з палестинськими повстанцями в південному Ливані.

ДИПЛОМАТИЧНІ ЧИННИКИ заявили, що президент Кенії Даніел Арап Мой цього тижня прибуде на триденні приватні відвідини ЗСА. Кенія є одною з найближчих союзників ЗСА в Африці, а американська морська фльота має вільний вступ до морської бази в пристані в Момбасі. Останні відвідини президента Кенії Д. Мой до ЗСА були в березні 1987 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347 UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J.

Мудрі поради генерала Гейґа

Відповідаючи на заклик президента Джорджа Буша, щоб скасувати берлінський мур — це було ще за панування у Східній Німеччині Еріха Гонекера, Міхаїл Ґорбачов заявив високопарно, що ,,колись прийде час, коли взагалі зникнуть всі перегороди і буде одна Европа від Атлантику по Урал''. Коли ж одна за одною сателітна комуністична країна виступала проти центральної московської влади і партійного комуністичного монополю, Ґорбачов палко заперечив, наче би комунізм загибав. Він запевняв, що комунізм збережеться в обновленій формі, при чому запозичив від Алєксандра Дубчека вислів про ,,комунізм з людським обличчям''. У кількох останніх місяцях ясно викристалізувалася політика Ґорбачова: 1) поступками в ділянці культури з економіки зберегти державну єдність Совєтського Союзу. 2) Погоджуючись на плюралітет у парляментах і державному керівництві (коаліційні уряди з комуністами і демократами) — зберегти ,,присутність'' Комуністичної партії. 3) Майбутній мир в Европі і світі базувати на ,,балянсі сил'' демократії і ,,соціялістичного світу'', причому треба буде зліквідувати західній Атлантійський Союз (НАТО) і комуністичний Варшавський пакт, бо ,,не буде воєнної загрози''.

Ці всі заяви Ґорбачова і його розпачливе зберігання ,,єдиної неподільної'' Росії, як теж його вперте вірування у потребу збереження комунізму — все воно живе стає перед очима, коли читати довгеньку статтю Александра Гейґа у ,,Ню Йорк Таймсі'' з 12-го січня 1990 року п.з. ,,Союз всіх країн Европи''. Александер Гейґ — 5-зірковий генерал, колишній головний командант збройних сил членських держав НАТО, колишній останній голова штабу Білого Дому за президента Ричарда Ніксона, колишній перший державний секретар президента Роналда Реґена. Гейґ — республіканець — двократно цитує слова президента Буша, виявляючи таким чином свою льояльність і солідарність з становищем Буша у точці НАТО: не вільно розв'язувати Атлантійський Союз 16-ти членських країн Европи й Північної Америки тільки тому, що настала політична ,,відлига'' і закінчилася холодна війна. Гейґ іде далі: НАТО є не тільки військово-оборонним союзом, але є ідеологічно політичним союзом західньої демократії. Зорганізований у 1949 році в НАТО демократичний світ зацікавлений не тільки у мирі, але й у загині цієї загрози для миру, якою є комунізм. Це добре, коли московський центр міжнародного комунізму визбувся експансійних амбіцій, але він не визбувся вірности комунізмові.

Гейґ, не вживаючи у своїй статті слів ,,порада'' ані ,,пересторога'', по суті перестерігає американську державну верхівку не задовольнятися запевненням Ґорбачова, що перестала існувати загроза війни і радить не погоджуватися на концепцію Ґорбачова, що безпека Европи й світу залежить від ,,балянсу сил'' демократії та ніби зреформованого комунізму. Гейґ не ставить точки над ,,і'', що треба підтримати поярмлені Московщиною колишні країни в їхньому змаганні до відзискання втраченої державности. І ні однієї країни не називає по імені. Але говорить виразно, що 1) ,,Остаточно країни Варшавського пакту треба втягнути до НАТО'' і 2) ,,Найтвердшим фундаментом (НАТО) є союзницький договір між Францією і Німеччиною, — є демократія від Атлантику по Урал, — вільний економічний ринок, — міжнародна економічна співпраця і дальша безпервна роля НАТО. Тільки так збудована Европа може забути жертви, принесені у XX сторіччі, і вступити до XXI сторіччя із здобутою волею і миром''.

Це мудрі політичні істини — на нинішній і завтрашній день. Відомо, що Ґорбачов зразу після актуалізації можливости з'єднання двох частин Німеччини висловився проти такого з'єднання. Він страшить Захід пригадкою великонімецького експансіонізму, але промовчує, що Сталін підтримував Гітлера (пакт Ріббентропа-Молотова з серпня 1939 року) і що з дозволом від Гітлера, Сталін окупував прибалтійські держави, що їх тепер він, Ґорбачов, не хоче звільнити. Демократичний Схід Европи з вільним економічним ринком може прийти тільки на руїнах імперії. Александер Гейґ виразно стверджує цю правду. Вся його стаття яскраво протисовєтська і протикомуністична, з найвиразнішою симпатією до цієї революції, яка проходить на сході Европи. Це вперше, що людина, хоч тепер не в активній службі — з міжнародно відомим прізвищем і авторитетом так одверто підкреслила — як і коли може [illegible] ,,одна'' Европа.

Василь Сокіл

ПОДІЇ НЕ ЧЕКАЮТЬ ДОЗВОЛУ

I.

Події у СССР та східньоевропейських країнах набирають такого темпу, що не встигаєш оцінити, в який бік вони будуть розвиватися. Минулий рік з невблаганною різкістю поставив перед керівниками перебудови одну з найважливіших проблем, до якої, на превелику біду, вони своєчасно не поставились якнайсерйозніше. Мова йде про національні взаємини, нерозв'язаність яких призвела до вибуху народних рухів у багатонаціональній тюрмі народів від Будапешту до китайських кордонів.

Якщо глянути на мапу, очевидним стане динамічний процес розвалу гіпертрофованої імперії: від Москви одвалюються одна за одною країни, ще не так давно звані непорушним соціялістичним табором. Одним з тих, які здавна намагалися визволитися від Совєтської підлеглости, потрібні були роки для перемоги (Мадярщина, Польща), іншим досить було і всього кількох місяців, а деяким лише двох-трьох тижнів. Усього двох днів вистачило народові Румунії, щоб покінчити з кривавим диктатором, тим самим даючи наочний приклад справжньої революційної перебудови.

Важливою рисою революції у цих країнах стало те, що вони першим ділом у борні за незалежність вдарили по основі невільницького становища: по своїх комуністичних партіях. Позбавили їх узурпованого права безроздільно панувати над народами, керуючись вказівками Кремля. А потім узялися за повну ліквідацію партій організаторів соціялістичного концтабору.

Виконавши це завдання, дістали вони повну можливість без будь-якого протесту з Москви відновлювати незалежність.

У Союзі відбуваються позитивні процеси політичного оновлення, хоча й не з таким розмахом, як у сусідів. Пора б уже взяти з них приклад для розв'язування своїх проблем, найважливішої, як показали події останніх місяців, проблемою національних відносин. Неувага, а може й зневага до цього питання, дається взнаки керівникам перебудови. Саме відсутність певних рішень викликає занепокоєння народу і призводить до подій, які випереджують можливі державні рішення.

Наочним і сумним прикладом стала небезпечна ситуація в Азербайджані та Вірменії. Два роки тому необачно зіґнорували єдино правильне рішення, яке запобігло б наступним кривавим подіям: ліквідувати злочинний акт Сталіна, повернути Вірменії Нагірний Карабах, — тим самим загасивши жевріюче десятиліттями вогнище конфліктів між двома народами. Не послухали здорового глузду.

Тепер змушені збирати гіркий врожай з зерен, посіяних сталінським самодурством. Тепер змушені журналісти вголос сказати, що, бачте, карабахському питанню у 20-ті роки при встановленні кордонів між республіками на кремлівській горі не надали певного значення, а нині не бажають скасувати волаючу несправедливість, повторюючи одне і те ж: ,,Не допустимо порушувати державні кордони!''

Які кордони? Імперії? А як же бути з правом націй на кордони, що захищають їхній суверенітет?

Конфлікт між двома народами доведений нерішуючою політикою до такої межі, коли починає виходити з-під контролю і загрожує перерости в громадянську війну. Це стане непоправною компромітацією всьогоперебудовного процесу. Єдиний, може й нелегкий вихід з цієї політичної кризи полягає в тому, щоб негайно, — це не пізно! — визнати законною нещодавно ухвалу Верховної Ради Вірменії про офіційне приєднання Карабаху до матірної вірменської землі.

Виникає небезпечне протиріччя між волею та вимогами народних мас, піднятих перебудовними гаслами і багатьма законодавчими принципами, якими влада керується. Скільки вже разів лунав адміністративно-командний окрик: ,,Це антиконституційно! Це протирічить державним законам!''

Юридично формально ніби правильно. Але стривайте, — якою конституцією ,,перебудовники'' користуються? Чому й досі з неї не викреслені бодай сталінсько брежнєвські статті, які очевидно протирічать основним принципам перебудови? Нову, справді демократичну конституцію можна й пізніше скласти і затвердити, але на якій підставі вважаються дійсними атидемократичні статті старого закону?

Кому це вигідно? Нема сумніву, антиперебудовні сили саме тому так завзято й захищають свій привілей — 6-ту статтю Конституції.

...Всі східньоевропейські парляменти позбавили командної ролі свої компартії, а Москва мовчить. Правда, вже не насмілюється осуджувати своїх колишніх слухняних соратників, навіть інколи зважується й похвалити, вітаючи за те, що обирають свій власний шлях громадсько-політичного життя. А чому Кремль сам не дав такого прикладу для колишніх друзів?

Закінчення буде.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ УНС

Братська діяльність з початком нового року

Хочу подякувати всім читачам, які відгукнулися на наш заклик і прислали нам адреси українських військовиків. Відгук був великий. Усі святочні картки вислано як обіцяно, і я певний, що наші військовики в американських та канадських збройних силах тішилися українськими різдвяними та новорічними привітами.

• • •

Коли ваш Відділ шукає за способом, як розпочати братську діяльність цього року, то насувається багато можливостей. Поперше завжди можна заохочувати молодих членів, які відповідають на усі вимоги, щоб подалися на союзову стипендію цього року. Також можна цю акцію злучити з кампанією, записуючи молодих осіб у члени, які можуть податися на стипендію за два роки.

Є також інші роди діяльности, що створилися як відгук на потреби наших братів і сестер в Україні. Ці потреби назріли наслідком недавніх подій і змін в Україні. З огляду на брак місця, не можна всіх згадати. Краще згадати лиш окремі акції, а саме: а) посилка медичної допомоги для дітей, жертв чорнобильської катастрофи, і б) посилка релігійних книжок на Україну.

Багато вже появилося статтей на ці теми в союзовій пресі — в ,,Свободі'' чи ,,Українському Тижневику. В цих статтях уже подано адреси організацій, до яких можна скерувати дотації.

Акції у цих ділянках можуть започаткувати Округи, Відділи або окремі члени УНСоюзу. Округи, Відділи або члени можуть провадити акції самостійно, можуть співпрацювати, або підтримувати інші організації, що вже започаткували акцію в цих ділянках. Скільки праці людина чи організація пожертвує на такі цілі — це залежно від їх здібностей чи можливостей посвятити свої зусилля і фінанси. Діяпазон акцій може сягати від великої окружної кампанії, де тисячі долярів зібрано, до малої особистої жертви на висилку 4-долярової релігійної книжки або 5-долярової іграшки для дитини із Чорнобиля.

Ми заохочуємо усіх приєднатися до однієї або більше вищеподаних акцій. Можна сконтактуватися із різними українськими організаціями, які уже мають до діла із цього роду діяльністю.

Щоб вислати релігійні книжки (прошу точно зазначити, що ваші гроші є призначені на релігійні книжки):

У ЗСА: Consistory of the Ukrainian Orthodox Church, P.O. Box 495, South Bound Brook, N.J. 08880; Most Rev. Stephen Sulyk, D.D., S.T.L., Metropolitan Archbishop, 827 N. Franklin St. Philadelphia, PA 19123; Ukrainian Family Bible Assn. P.O. Box 3723, Palm Desert, CA 92261-3723, Tel. 1 (619) 345-4913.

У Канаді: Most Rev. Maxim Hermaniuk, C.Ss.R., D.D., STM, L. Ph.H.Or. Metropolitan Archbishop, 235 Scotia St., Winnipeg, MB R2V 1V7.

Можна також сконтактуватися із консисторіями у ваших епархіях в Америці і Канаді, або із іншими організаціями у ваших місцевостях, які займаються такою діяльністю.

Щоб вислати жертви на медичну допомогу, які дізнали чорнобильської катастрофи: Children of Chernobyl Relief Fund, 272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N.J. 07078, (201) 543-2918.

Щоб вислати гроші призначені на релігійні книжки на Україну або на жертви чорнобильської катастрофи, можна також поінформуватися у найближчих українських кредитових спілках у ваших місцевостях. Багато кредитівок заснували конта, щоб фонди були доручені у відповідні руки.

Ідучи за вищеподаними вказівками, ви сповнясте обов'язок, допомагаючи іншим українцям. Як член союзової організації, ви з'єднаєтеся із іншими членами, які подають руку допомоги людям в потребі. Це саме є братерство — причина ради якої це УНСоюз створений і задля якої він існує.

Андрій Воробець
координатор

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Михайло Бойко

ТВЕРЕЗІ ПОГЛЯДИ

Нема найменшого сумніву, що володар російської імперії Міхаїл Ґорбачов своєю програмою перебудови та гласности заставив широкі кола до солідної застанови над наслідками, які ці гасла вже принесли і в будучому можуть принести численним народам.

Недавно через телевізійне русло ,,C-SPN'' передано авдицію викладу, який відбувся кілька днів перед тим у Вудров Вілсон Сентер, що його влаштовував Департамент соціології Джорджтавнського університету у Вашінгтоні.

Доповідь на тему ,,Совєтська етнічність і націоналізм'' що її виголосила проф. Гарвардського університету Маріон Мендельстан Вальцер (по спеціяльності археолог і антрополог) стягнув поважне число визначних слухачів, а панелістами були представники передових наукових інститутів.

Так зміст викладу як і доповнюючі дискусійні думки є незвичайно цікаві та до певної міри реверяційні, тому заслуговують на те, щоб з ними познайомитись.

Перш за все прелеґентка звернула увагу на таку аномалію, не зважаючи на це, що воно загальнознане, що росіяни творять не цілих п'ятдесят відсотків населення Совєтського Союзу, а інших п'ятдесят відсотків дуже виразно маніфестують свою приналежність до окремих неросійських національностей, то однак, різні знатоки, а зокрема державні провідники західнього світу й далі стараються трактувати Совєтський Союз як цілість, а придуманий термін ,,радянський народ'' починає прийматися серед незорієнтованих кіл Заходу. З черги прелеґентка подала історичний розвиток експансії російського народу, короткий огляд географічного положення та політичного стану окремих народів Совєтського Союзу та докладніше проаналізувала найновіші події, які відбулися на Сході Европи. Цікаво, що дуже багато уваги було посвячено малій республіці Молдавії (поворот до латинки, що її скасував був Сталін). Зразу треба підкреслити, що не лише думки доповіді, але й панелістів (в тому й представника знаного Інституту вищих політичних студій Кенена) основно різнилися від становища офіційних чинників відносно ситуації у Східній Европі.

Було теж з'ясовано, що протягом довгих років історії багато росіян, у більшості з особистих міркувань, як рівнож за пляном державних чинників, використовують коньюнктуру, покидаючи свою територію та опинившися на землях інших народів, зміняли демографічний стан окремих ,,союзних'' республік. В останніх роках цей штучний рух, як виходить з статистичних даних, значно послаб і наплив росіян до неросійських республік зменшився. Очевидно, що практикований віками вивіз на Сибір місцевого населення впливав на зменшене число автохтонів.

У зв'язку з реформою Ґорбачова окремі народи почали акцію економічних та національних відвоювань, але ця акція викликала реакцію новоприбулих росіян, яким тяжко погодитися з тим, що вони мали би покинути панівні позиції, тому вже тепер приходить до одвертих конфліктів, про які голосно говориться. Настанова росіян, які живуть поза корінною Росією розподіляється на: а) тих, що хотіли би твердою рукою затримати дотеперішній режим б) членів Т-ва ,,Знамя'' Це шовіністи, які згідні змінити соціяльний устрій, але влада повинна далі залишитися в руках росіян та в) поміркованих, які стараються зрозуміти ситуацію і хотіли би мирного співжиття.

Знаменним фактом є несподівана поразка войовничого ,,Знамени'', що в останніх виборах ані один і 15-ох киндидатів не був обраний депутатом Верховної Ради.

Якщо йдеться про азійські народи, то їхній релігійний фанатизм цілком відмінної релігії (ісляму) не сприяє русифікації, тому вони, користаючи з деякої полегші відносно всіх релігій, запопадливо використовують момент, правильно розраховуючи на те, що іслям збереже їх перед винародовленням.

Усі дискутанти однозгідно годилися, що перебудова, яка була подумана виключно з економічних мотивів, не поправила, але погіршила економічний стан держави, тому авторитет Ґорбачова паде, його позиція захитана, тому й відношення вільного світу до його правління повинно бути обережне, натомість поневолені Москвою народи заслуговують на зрозуміння та допомогу.

Тому, що колишній дорадник президента Збіґнєв Бжезінські у своїх чітких висловах показався знатоком занику комунізму, а його прогнози сповнилися скоріше як будь-хто міг сподіватися, на нього як на авторитетну особу покликалися та цитували дуже часто дискутанти. Подібною увагою та пошаною втішався академік Сагаров, який виявився щирим оборонцем неросіян (українців-католиків).

У загальному, треба ствердити, що коли увага в сучасну пору звернена передовсім на народи, які підпали під вплив Совєтського Союзу після Другої світової війни, натомість промовчують, а радше дуже скупо згадують про народи, які давніше підпали під вплив чи панування Росії, то тим разом саме ті народи були головною темою дискусії. На питання, яке відсоткове відношення росіян до наро-

(Закінчення на стор. 4)

ЯКИМ УВІЙДЕ ДО АННАЛІВ 1989 РІК В УКРАЇНІ

II.

Друга немала тривога: перебудова відбувається в сфері духовній, а в матеріяльній — аж ніяк. Потрібні кардинальні економічні реформи.

Третя тривога: міліція зміцнюється не для боротьби із злочинністю, а для поліцейських акцій супроти власного народу (події у Львові, Чернівцях під час проведення ,,Червоної рути'' тощо).

Четверта тривога: рішення зробити партійну пресу двомовною, що є безперечним актом проти української мови, порушенням закону про її державний статус, а закриття, як планувалося, однієї з газет (,,Радянська освіта'' чи ,,Культура і життя'') — було б ще одним антиукраїнським актом, адже Україна нині й так на одному з останніх місць у світі за випуском газет та журналів. Таким же дискримінаційним актом не можна не вважати зменшення кількости паперу для українських видавництв — і це в той час, коли українська культура й так перебуває в неможливих умовах, отже, це ще один супроти неї похід.

П'ята тривога: недостатня активність у досягненні економічного суверенітету республіки, адже всім відомо, що з України вивозиться левова частка продуктів, нею вироблених. Кожна республіка має годувати себе сама, а лишки продавати за вигідними собі умовами.

Не знаю, чи не буде маніловщиною говорити про надії. Хотілося б багато чого, а перед усім, щоб мій народ вільно і забезпечено жив і без жодних утисків та дискримінацій розвивався б культурно й духовно. Щоб людина не боялася виходити на вулиці, де її чекає бандит чи міліціонер з дубинкою, щоб вільно могла думати й висловлюватися, щоб українець не відчував себе людиною другого сорту, а був активним і вільним будівником життя на рідній землі. Перше, що для цього потрібно, щоб уряд УРСР був урядом у повному розумінні цього слова: діяв, уболівав, піклувався б за свій народ, не панував би, не низискував, не забирав зароблений і вироблений ним хліб насущний, а був добрим, турботливим батьком. Щоб не забороняв його національну символіку, добивався повернення в лоно України забраних університетів та інститутів, боровся із засиллям всесоюзних міністерств та відомств, за екологію краю дбав би про людей із заражених Чорнобилем земель, щиро піклувався б, навіть боровся за розвиток української культури збільшив би кількість українських газет, журналів, видавництв, а не скорочував би їх, розвивав би масову українську культуру, кіно й театр. Щоб виводив Україну та її культуру на світові обшири, підносив державний авторитет України, а до народу ставився б з любов'ю, а не з підозрою, та байдужістю. Хотілося б, щоб наступні вибори були по-справжньому демократичні — хай народ висловить об'єктивно своє ставлення до депутатів. Хотілося б мати вже наступного року тверді гарантії на майбутнє, що перебудова — не тимчасова акція, а неповоротний акт, хотілося б, щоб збільшилася числом, принаймні вдвічі, українська книжка, хотілося б, щоб за любов до рідної землі люди не страждали, щоб до влади приходили не кар'єристи й людиноненависники, а щирі уболівальники за долю свого краю, щоб люди вільно дихали й працювали і щоб майбутній день не покривався нам чорним димом і мороком атомних станцій та шкідливих відходів, щоб не лисіли наші діти, щоб очистилися ріки й поля наші, щоб селянин здобув право на землю, щоб українець мав свободу совісті не на папері, а в житті, міг вірити й молитися, так, як йому хочеться, щоб повністю позбувся страху, який паралізує його досі, що знову до влади може прийти якийсь держиморда і криваво погасить вогонь одновлення та прогресу.

Р. Іваничук пише коротше, але порушує у відповіді не менш важливі проблеми — створення Народного Руху України за Перебудову, надання статусу державности українській мові тощо. Р. Іваничук каже:

1. Найважливішими подіями в житті нашої республіки були створення Народного руху України за перебудову і надання статусу державності українській мові. На ці події український народ чекав довго, а тепер покладає на них великі надії. Створення Руху дасть народові можливість усвідомити себе активно діючою громадою, від якої залежатиме економічне й політичне життя республіки, її незалежність. Прийняття закону про мову — подія ще важливіша. Впровадження української мови у всі сфери суспільного життя республіки кардинально ослабить потенціал безродного й зманкурченого населення республіки, стане підставою дальшого розвитку української мови, вселить у людей національну самосвідомість і, зрештою, поставить наш народ у ряд народів нормальних, для яких мовна проблема не існує.

2. Найважливішою подією для всього Радянського Союзу, в тому числі й для України, було закінчення безглуздої й ганебної дев'ятилітньої війни в Афганістані. Народ полегшено зітхнув, страх матерів і батьків минув — залишився тільки невигойний біль, за який призвідці злочинної політичної акції мусять бути покарані. Та справа не тільки в болі. Афганська війна спородила покоління молодих людей, які, самі в тому не винні, так чи інакше надломилися: одні облудною вірою, що сповняли ,,інтернаціональний обов'язок'', інші залишилися фізичними інвалідами, ще інші озлобилися на тих, які не воювали (ми це бачили на першому З'їзді народних депутатів СРСР), і лише невелика частина зрозуміла, які злочинні сили посилали їх на несправедливу бойню.

3. На що сподіваюсь у Новому році? Особливих ілюзій не плекаю. Думаю, проте, що незабаром усе-таки з'являться художні твори, які будуть якісно відмінні від попередніх у смислі розкутості думки, сміливості й проблемності... Чекаю початку боротьби українського народу за свою економічну й політичну незалежність. Якою уявляється мені ця боротьба? Наймирнішою, найцивілізованішою. Вірю, що внаслідок виборів буде створений у республіці якісно новий парлямент, що у вирішенні економічних і політичних питань стане на національно-державний грунт, і на майбутніх сесіях уже не зблискуватиме хижий оскал шовініста або ж яничара, котрі не приховують своєї ненависті до народу, серед якого живуть, їдять його хліб та ще й покликані чомусь ним керувати. Що новий парлямент доб'ється того, щоб основна частина національного продукту залишалася в республіці, що ніколи більш не зганьблять себе українські академіки антиукраїнськими виступами у пресі, що вдосконалиться дуже недосконалий Закон УРСР про мови, що осередки Товариства української мови імені Тараса Шевченка розмножаться по всіх клітинах народного життя і стануть запорукою національного відродження на Україні.

У Філядельфії відзначили...

(Закінчення зі стор. 1)

Стипендисти УНСоюзу — Філядельфійської Округи, які помагали при поданні обіду, (стоять, зліва) перший ряд: Віра Пришляк, Христина Рудий, Лана Дмитришин, голова Округи С. Гавриш, головний предсідник д-р І. Флис, Леся Мисак і Христина Чабанюк; другий ряд (зліва): Йосиф Пришляк, Зенон Курилець, Леся Заяць, Марко Ткач, Адріян Ткач і Юрій Морачевський.

ЗУАДК д-ра Олександра Білика, почесного члена Головного Уряду УНС д-ра Богдана Гнатюка, голову Контрольної комісії УНС д-ра Нестора Олесницького, мгра Івана Скочиляса, інж. І. Скіру з дружиною і проф. Ільзу Гавриш. В дальшому були представлені гості-представники братських й суспільно громадських установ: Микола Бойчук з дружиною, головний радний УБСоюзу і голова Філядельфійської Округи, д-р Роман Сухий, колишній головний предсідник Союзу Українців Католиків „Провидіння", а тепер голова Філядельфійської Округи, Лев Галас, головний радний УНПомочі і голова Філядельфійської Округи, мгр Богдан Ясінський, голова Округи УНСоюзу стейту Меріленд-Вашінгтон, Михайло Ковальчин, голова місцевого Відділу УККА, Українську Щадницю репрезентувала президент мгр Марта Шиприкевич-Волчук з мужем інж. Романом Волчуком, філядельфійський Відділ УКРади заступали — голова інж. Михайло Нич, екзекутивний заступник голови Володимир Василащук і член Управи Дмитро Ткачук з дружиною, дальше були мгр Ольга Нич — 20-ий Відділ Українського Золотого Хреста, Пласт у Філядельфії заступали інж. Борис Павлюк з дружиною Неонілею, Микола Бачара, 6-ий Відділ ООЧСУ, Фавронія Кушнір Відділ ОЖ ООЧСУ, інж. Ігор Чижович з дружиною — УСО „Тризуб", інж. Богдан Турченюк з дружиною — чоловічий хор „Прометей", Першу Дивізію УНА репрезентували — мгр Богдан Артимишин голова, Михайло Білик, секретар, і Теодор Рак, касир, Петро Длябога заступав Товариство Колишніх Вояків УПА, Відділ ОДВУ заступав Василь Березюк, інж. Борис Захарчук, репрезентував Федеральну Кооперативу „Самопоміч" і УОКЦентр як новообраний голова, Микола Тимчук, касир з дружиною заступали Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" Микола Ящук — Союз Ветеранів Українського Резистансу, Сузанна Бобяк — секретарка хору католицької церкви в Мелроз Парку. Ще був представлений широковідомий дисидент Петро Рубан, а дальше „Мужі Року" Петро Тарнавський і Михайло Мартиненко. Також представлено секретаря ЗУАДК Миколу Кавку з дружиною Володимирою, почесного голову Т-ва Сеньйорів Філядельфії проф. Володимира Винницького, Дмитра Чака, секретаря 321-го Відділу, який залишився на тому пості із старшого покоління. Наймолодшими гостями бенкету були члени танцювального ансамблю „Волошки" діти д-ра Романа і Ліди Пастушак, 11-річна Дора і 4-річна Лала.

Ведучий бенкетом спеціяльно представив гостей з України, які, відвідуючи свої родини, прибули з ними на бенкет, щоби зустрітись з філядельфійською українською громадою. Гості, яких присутні сердечно вітали, були із землі Івана Франка, зелених Карпат Гуцульщини, Бережанщини й центральних земель України.

Обід гостям подавали 13 стипендістів УНСоюзу — вісім дівчат і п'ять хлопців, а господинею була Леся Мисак. Слід згадати, що всі ці молоді студентки й студенти відмовлялися від помочі у тій праці, не зважаючи, що це була неділя, а слідуючого дня треба було йти до школи. Нехай ці молоді майбутні професіоналісти будуть прикладом для інших союзових округ.

Після вечері С.Гавриш представив присутнім головного промовця д-ра І. Флиса. У своїй короткій промові д-р І. Флис на вступі привітав присутніх гостей від членів Екзекутивного Комітету, висловив признання Управі Округи за приготування ювілею, а відтак насвітлив історію Союзу від його початків прибуття перших українських імігрантів до Пенсельвенії — колиски Батька-Союзу. В дальшому він вказав на важніші ділянки праці Союзу на протязі дев'яти з половиною декад, згадуючи про всі його досягнення. Доповідач промову закінчив апелем поповнення рядів членства Союзу українцями молодшого покоління. Відтак в товаристві голови Контрольної комісії д-ра Н. Олесницького і почесного члена Головного Уряду д-ра Б. Гнатюка вручив голові Округи С.Гавришеві плякету-відзначення для Округи за многогранну працю. Також передано на руки С. Гавриша для неприсутнього головного радного Василя Пастушка спеціяльне відзначення плякету за його чемпіонство в організуванні нових членів. Д-р Н. Олесницький вручив плякету С. Гавришеві за його віддану працю для Союзу на протязі трьох декад, при чому він привітав всіх присутніх від чотирьох Округ стейту Ню Джерзі і висловив признання Управі Філядельфійської Округи за довголітнє чемпіонство. Він також говорив про загальні справи Союзу, а при тому подав деякі напрямні для майбутності установи, маючи на увазі відмолодження Союзу. Під час церемонії головний предсідник Союзу вручив чек на 1,000 дол. новообраному голові УОКЦентру інж.Б. Захарчукові, як кожнорічну пожертву тій заслуженій установі. С. Гавриш передав д-рові І. Флисові 27 аплікацій нових членів.

Про історію Округи на протязі 50 років її існування коротко інформував присутніх мгр І. Скочиляс, який довгими роками працював на союзовій ниві з основоположником Округи св. п. д-ром Володимиром Галаном. Він згадав про піонерів філядельфійських відділів, які віддано працювали для розбудови установи.

Потім відбулася багата мистецька програма. Був висутп популярного ансамблю пісні й танку „Казка", хореографом якого є Галина Козак. Також гості мали нагоду привітати перший виступ співучого квартету „Гайдамаки", який відспівав чотири пісні. Мистецький керівник квартету Ігор Кушнір, а фортепіяноивй акомпаньямент — Леся Рудий.

Слід згадати, що були і писемні привіти: Осередок Праці НТШ, Відділ Філядельфія за підписом голови д-ра Мирослава Лабуньки — голови і секретарки д-р Наталії Пазуняк, головного радного В. Пастушка, який перебував в Австралії в цей час, від Братства колишніх вояків Першої Української Дивізії за підписом голови мгра Богдана Артимишина і секретаря Михайла Білика, Пластової Станиці за підписом станичного пл. сен. інж. Юрія Богачевського і писаря пл. сен. Марти Турчин, голови Лігайвелійської Округи — почесного члена Головного Уряду Анни Гарас, голови Пассейкської Округи УНС Івана Хомка, голови Округи Джерзісітьскої Володимира Білика, голови Округи Перт Амбою Михайла Захарка і колишнього голови Округи твердого вугілля Тимка Бутрея.

Слід згадати, що відзначаючи ювілей 95-річчя УН Союзу і 50-річчя Округи, Управа поробила заходи для виставки союзових експонатів в вестибюлі Центру. Розміщенням експонатів зайнялася Дзвінка Захарчук. Виставці також багато часу присвятив секретар 216-го Відділу інж. Богдан Одежинський.

Бенкет, який під кожним оглядом був вдалим, голова Округи С.Гавриш закінчив подякою всім гостям, яких було 145 присутніх, висловив подяку виконавцям мистецької програми. Відтак запросив до переведення молитви о. І. Миронка, а присутні відспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна".

7-ий з'їзд українських письменників

Згідно з рішенням Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово", 7-ий з'їзд українських письменників відбудеться в суботу і неділю, 26 — 27 травня ц.р. в залях Інституту св. Володимира в Торонто, в Канаді, Спадайна авеню 620. Відділ ОУП „Слово" в Торонто взяв відповідальне завдання підготовити цей письменницький з'їзд. 2 січня ц.р. відбулася нарада управи Відділу „Слова" в Торонто; темою цієї наради була підготова до з'їзду. На час з'їзду, 26 і 27-го травня, замовлено приміщення з великою залею в Інституті св. Володимира. Учасники з'їзду можуть дістати нічліг і прохарчування в будинку Інституту; кошт нічлігу 25 долярів. З нагоди з'їзду відбудеться літературний вечір з виступами письменників-учасників з'їзду. Для підготови цього літературного вечора була обрана комісія у складі Олександри Копач, Світляни Кузьменко й Уляни Любович. Вибрано теж реєстраційну комісію, до якої увійшли Степанія Гурко, Роман Колісник і Ліда Палій. За організаційну й господарську ділянку, що включає підготову спільної вечері-зустрічі з громадянством, відповідає управа Торонтонського Відділу „Слова" з Марією Голод, головою, та Олександрою Шантою, секретарем, у проводі.

На з'їзд запрошені наші письменники з України, участь яких заманіфестує єдність літературного процесу діяльністю українських письменників у рідному краю і на поселеннях. До з'їзду вийде друком новий літературний збірник „Слово", ч. 12, в якому друкуються нові твори кількадесяти наших колег.

Сьомий з'їзд українських письменників обере нову президію Об'єднання Українських Письменників „Слово". Для підготови виборів запропоновано тимчасову номінаційну комісію у складі Олександри Копач, Ліди Палій та Ярослава Розумного і ця комісія разом з головами крайових відділень ОУП „Слово" — Святославом Гординським, Олегом Зуєвським, Юрієм Бойком-Блохином і Дмитром Нитченком-Чубом заплянує склад нової президії. Офіційна номінаційна комісія з правом номінації нової Президії обирається загальним з'їздом письменників.

У всіх справах участи у сьомому з'їзді письменників проситься звертатися до голови Відділу ОУП „Слово" в Торонто Марії Голод на адресу: Maria Holod, 38 Halford Avenue, Toronto, Ontario M6S 4E9 Canada.

В нараді „Слова" в Торонто взяв участь голова президії ОУП „Слово" Остап Тарнавський з Філядельфії.

Створено...

(Закінчення зі стор. 1)

донині лишаються під арештом. Кого вони лякають ще й сьогодні?

Не лякатися треба таких рукописів, а негайно передати до видавництва „Радянський письменник" і видати належним обсягом і таким тиражем, щоб ця книжка була в кожній школі на Україні. Це говориться не в емоційному захопленні. Василь Стус не лише страдницьким життям, а, найперш, своїм високим талантом здобув право бути в поетичних антологіях і хрестоматіях, шкільних програмах, йому слід присвячувати радіо- і телепередачі. Член европейського ПЕН-клубу, Василь Стус, хоча б посмертно, має бути прийнятим до Спілки письменників.

Питання про реабілітацію поета порушується не вперше. І керівництву СПУ і окремим відомим літераторам під будь-якими приводами в судових органах республіки відповідали: „Ні, немає підстав". Чи не час цьому покласти край? Голосом совісті нашої перебудови академіка А. Сахарова було проголошено десять років тому: 'Вирок Стусові — сором радянській репресивній системі'. На жаль, ці слова актуальні й сьогодні. Сподіваємося, що вони не будуть такими завтра".

Лист підписали письменники, мистці, науковці, друзі й шанувальники, всього 72 підписи.

Комісія творчої спадщини також порушила питання про регабілітацію Василя Стуса.

ГРОМАДЯНИ ПАНАМИ тепло та ентузіястично вітали віцепрезидента Дена Квейла на відвідинах в Панамі в неділю, 28-го січня, складаючи на його руки подяку Америці за те, що допомогла приходом своїх військ усунути розгнузданого диктатора ген. Мануеля Антонія Норієгу, а також зверталися з проханням, щоби американські війська залишилися покищо в Панамі. Одначе віцепрезидент Квейл зовсім відкрито їм заявив, що Уряд президента Джорджа Буша з уваги на сильну пресію країн Латинської Америки відтягне свої війська з Панами в найближчих тижнях, а не як було попередньо заплянована в найближчих місяцях.

ФІЛІППІНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ власті подали до відома, що в понеділок, 29-го січня, в одному з передмість Манілі заарештовано найвищого рангою військовика, який був пов'язаний з останньою спробою усунути з проводу держави президента Коразон Акіно. Ідеться про ген. Едгарда Абеніна, якого перед останніми заворушеннями у Філіппінах судили за його участь у спробі перевороту в 1987 році. Одначе йому перед закінченням суду вдалося втекти та долучитися до повстанців напередодні цього останнього заворушення в грудні 1989 року. Ген. Е. Абеніна підозрівають, що саме він є зв'язковим поміж послідовниками та прибічниками колишнього президента Філіппін Фердинанда Маркоса і таємною організацією військових старшин, які були учасниками останньої спроби перевороту.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ Латвійського народного фронту, вірменські та азербайджанські партизани почали відтягати свої частини з головних боєвих пунктів і погодились на продовження тимчасового припинення боїв і переговори між собою. Ці переговори мають розпочатись в Ризі, столиці Латвії, під протекторатом Латишського народного фронту. Непорожуміння між цими двома націоналістичними групами розпочалися з намаганням вірменів перебрати контролю Нагірного Карабаху, території в південносхідньому Азербайджані, заселеної в більшості вірменами.

В КОНҐРЕСІ ЗСА, ЗОКРЕМА Палаті Репрезентантів, існує переконання, що сьогодні чи завтра Адміністрація президента Джорджа Буша буде змушена зменшити на п'ять відсотків допомогу традиційним державам — Ізраїлеві, Єгиптові, Філіппінам, Туреччині і Пакістанові і перекинути цю допомогу новим країнам, зокрема Панамі і східньоевропейським державам, які недавно позбулися опікунства Москви, а деякі навіть власної Комуністичної партії. Таку тактиу недавно пропонував застосувати керівник республіканської меншости в Сенаті сен. Роберт Дол, який, очевидно, зустрівся з гострою критикою Ізраїля і жидівського лаббі у Вашінгтоні.

ТИСЯЧІ АМЕРИКАНЦІВ, особливо з північносхідньої частини З'єднаних Стейтів Америки, бачили в суботу, 27-го січня, дивний кружляючий високо по небозводі синьо-зелений об'єкт. Чимало тих, що бачили об'єкт у Вірджінії, Ню Йорку, Меріленді та багатьох інших місцевостях, телефонували до головної квартири американського військового летунства, Пентагону, Болого Дому, щоб довідатись, що це за нова об'ява тривожить людей. Представник Пентагону заявив, що їм нічого не відомо, щоб подібний об'єкт належав до військового летунства і невідома „літаюча тарілка" й далі залишилася містерією, хоч Дайвид Арнолд, контролер на летовищі в Далласі бачив на власні очі, і дуже виразно бачив, дивний об'єкт о год. 7:10 вечора, який променів синьо-зеленим світлом.

ОБСЛУГА КОЛЮМБІЙСЬКОГО пасажирського літака, який впав на Лонг Айленді біля міжнародного летовища ім. Джана Кеннеді в Ню Йорку, настоює, що головну вину за катастрофу, у якій загинуло 73 особи, а кількадесять осіб були поранені, повинні взяти на себе в першу чергу контролери полетів, які знали заздалегідь, що літак має замало бензини, щоб його можна було тримати в повітрі задовго з огляду на погану погоду. Летуни, кажуть колюмбійці, повідомили про брак бензини контролю летовища і просили першенства при приземленні, якого однак не отримали. Представник Ради безпеки транспортації Лі Дікінсон частинно погодилися з аргументацією обслуги літака і прилучився до тих членів ради, які обвинувачують контролерів у легковажності. Колюмбійський літак летунської лінії „Авіянка" кружляв довкола летовища Кеннеді на протязі 46 хвилин поки пілоти отримали дозвіл на приземлення.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ
наших Найдорожчих, ніколи Незабутніх
БАТЬКІВ

бл. п.

Святослави Жуковської
з дому Біляк

та

Антона Жуковського

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
дня 6-го лютого 1990 р., о год. 8-ій рано
в церкві св. Йосафата в Воррен, Миш.

З глибоким смутком повідомляємо всіх кол. повстанців, ветеранів СВУР і СУВ, друзів та знайомих, що 19-го січня 1990 року відійшов у Вічність

Високопреосвященніший
Архиєпископ

Володимир Дідович

Владика Володимир народився 16-го вересня 1924 року в Крем'янеччині на Волині, хіротонію прийняв 29-го жовтня 1983 року в Лондоні, Англія. В часі Другої світової війни, будучи юнаком, брав участь у революційно-визвольній боротьбі проти німецьких окупантів, а в повоєнних роках перебував в Мюнхені, Західній Німеччині. Був членом Президії УНРади, секретарем Українського Вільного Університету та брав активну участь в суспільно-громадському та політичному житті. Безмежно любив свій нарід і незабутніх друзів по зброї. По прийнятті сану Єпископа, був капеляном Союзу Ветеранів Українського Резистансу.

Його Тлінні Останки будуть перевезені до ЗСА, а похоронні відправи відбудуться в днях 2-го і 3-го лютого в Українському Православному Центрі в церкві св. ап. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку

Головна Управа Ветеранів
СВУР-СУВ

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Незабутнього МУЖА

бл. п.

ПЕТРА МАРЧИХИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
з ПАНАХИДОЮ

в храмі св. о. Николая у Філядельфії, Па.
при 24 і Попляр вул.

19-го лютого 1990 р. о год. 8 30 рано.

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ будуть також відправлені в КУРИТИБІ, Парама, Бразилія і в храмі св. Арх. МИХАЇЛА в ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

Про молитви за спокій душі бл. п. Петра просить

дружина АННА

В пам'ять незабутнього Мужа складаю на ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ 1000.00 дол.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. мґра

ІВАНА БАЗАРКА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ
в суботу, 10-го лютого 1990 року
у наступних церквах:

церква св. Юра, Ню Йорк, год. 8:30 рано;
собор св. Родини, Вашінґтон, Д. К., год. 8-ма рано;
церква св. Андрея, Парма, Огайо, год. 8-ма рано;
церква св. Йосафата, Рочестер, Н. Й., год. 9-та рано;
манастир св. Йосафата, Ґлен Ков, Н. Й.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

У глибокому смутку:

НАТАЛІЯ — дружина
НЕСТОР І ВОЛОДИМИР — сини з дружинами МАРТОЮ І ЛІДОЮ
ДІЯНА, АНДРІЙ, ДАНИЛО, ЮРІЙ — внуки

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 7-го травня 1989 року відійшов у Вічність Незабутній

св. п. о. митр. д-р

Ізидор Нагаєвський

Цією дорогою складаємо щиру подяку Високопреосвященному Владиці Кир Робертові, який не жаліючи труду і часу, брав участь у всіх похоронних відправах протягом трьох днів. Виголосив прощальне слово, яке усіх нас скріпило на душі, як рівнож подав до преси про перебіг жалібних обрядів і про Покійного. Нехай Всевишній заплатить кріпким здоров'ям.

Всечесніші Отці, що віддали Покійному останню прислугу своєю присутністю участю у відправах, несенням домовини, були: о. канц. Т. Саюк, о. шамб. Л. Тимків, о. д-р І. Тилявський, о. шамб. М. Ревтюк, о. шамб. І. Ставинський, о. д-р В. Грабець, о. шамб. Л. Адамяк, о. шамб. М. Польовий, о. шамб. Р. Семіняк, о. шамб. В. Смочко, о. В. Волощук, о. А. Гановський, о. Ґ. Аппелярд, о. М. Бліщ, о. П. Васко, о. Я. Михайленко, о. монс. А. Вайда, о. Х. Бурке.

Щира подяка о. д-р І. Тилявському за відвідини Покійного й уділення св. Сповіді годину перед відходом до Вічності, за прощальне слово в церкві.

Колишнім воїнам армії УНА і УПА, за стійку з прапорами та несенням домовини. Співакам і дириґентам за жалібний спів під час похоронних відправ.

Д-р М. Куликові за лікарську опіку протягом довгих літ.

Моїм добрим дітям, внукам і правнукам дякую, що були зі мною тоді, коли я їх найбільше потребувала.

Високопреосвященним Владикам, Кир Ізидорові Борецькому, Кир Іванові Прашкові, о. митр. І. Хомі, о. митр. М. Беркові, о. шамб. В. Пасці, о. крил. В. Стебельському, о. крил. Т. Дурбакові, о. В. Волощукові, за відслуження св. Літургій і моральну піддержку.

Всім хто в будь-якій формі склав нам співчуття, зложив дар на св. Літургії, добродійні цілі, за чудові квіти, щире спасибіг. Жертви в сумі 1,355.00 дол., були розділені по бажанні жертводавців.

Дякую внукові д-р М. І. Куликові за поміч у влаштуванні тризни, а братові К. Цепенді за вміле ведення програми під час тризни.

Докторові Ю. Сілецькому, Ф. Трачеві за теплі й зворушливі слова про їхнього колишнього душпастиря.

С. Стефаникові ми вдячні за труд у розпродажі „Спомини Польового Духовника" з чого прихід був висланий на допомогу церкві в Україні.

Похоронному заведенні братів Голоєвчаків належить признання і подяка за взірцеве переведення похорону, як і за поради.

В. Самофалові, проф. Я. Чумакові висловлюємо слова подяки за такі зворушливі дописи до преси, про тернистий шлях Покійного, Його творчість, Його працю на церковному і суспільному полі.

Станиця Братства, якого головою є І. Руденський, а з приводу недуги в той час М. Трач у заступстві, зробила благородне діло, відкриваючи щадниче конто в місцевій „Кредитівці" з якого пожертви будуть вислані до Риму на допомогу церкві в Україні, а під цю пору, на видання четвертого тому „Історія Римських Вселенських Архиєреїв" пера о. І. Н., на який чекають студенти-теологи в Україні.

Нехай Всевишній винагородить усіх своїми щедрими Ласками.

Дружина ОЛЬГА з Родиною

Число конта:

#6079 "Rev. Nahayewsky, Isidore — Fund"
Cleveland Selfreliance Credit Union Inc.
6108 State Rd., Parma, Ohio 44134

В Центрі Української Культури

Карпати... Це слово викличе у деяких читачів картини безжурних днів, проведених на пластових таборах в Ямній — Яремчі, прогульок на Чорногору, Маківку... А в інших в уяві появиться маленьке американське містечко Гантер чи Лексінгтон. Це ніби „американські Карпати" і саме про діяльність української громади в цьому районі стейту Ню Йорк буде мова в цій статті.

Постійні й літні мешканці цих околиць таки мають підстави вважати Кетскільські гори Карпатами. Адже вони нагадують рідні українські гори не лише своєю природною красою. Протягом літа тут від гострого шпилю гір до кам'янистої скелі лунає українська народна пісня, чути відлуння музики Барвінського, Людкевича, перегукуються з таємничими звуками гір старовинні українські ритуальні мелодії.

А все це відбувається під егідою Центру Української Культури (ЦУК), унікальної серед української громади в Америці організації, заснованої у 1983 році... Цей центр зродився в думці композитора Ігоря Соневицького і головна його мета подиву гідна: вивести українську клясичну музику на американську і світову арену. А це завдання здійснюється шляхом цілого ряду програм. Протягом літніх місяців у прекрасному приміщенні гуцульської гражди при церкві святого Івана Хрестителя щосуботи та інколи в неділю відбуваються концерти, в яких беруть участь видатні представники різних галузей виконавчого мистецтва. А виконують вони твори таких славних і менше відомих українських композиторів як Барвінського, Людкевича, Скорика, Н. Нижанківського, Степового та інших. Деякі твори цих композиторів виконуються вперше у вільному світі.

Так, наприклад, у Ґражді виступали світової слави оперний співак Павло Плішка з Метрополітальної опери, Андрій Добянський з тієї ж опери, Стефан Шкафаровський та Марта Кокольська-Мусійчук із Сиґі опери з Ню Йорку, Христина Липецька з опери Дітройту, співак Ед Іванко, відомі американські піяністи Тома Гриньків і Юліяна Осінчук, камерні, вокальні й хорові ансамблі. А от під час літнього сезону 1989 року глядачі мали рідкісну нагоду почути славнозвісного скрипаля-віртуоза з України Олега Крису. А тиждень пізніше у Гражді виступив з концертом один з найвидатніших піяністів світу Олександер Слободяник , також з Укріани. Він до сліз зворушив вщерть виповнену гражду своїм пристрасним виконанням творів Лятошинського, Шопена та інших. Присутні на обох цих концертах слушно вважали себе вибранцями: адже небагато людей можуть похвалитися, що вони були на концерті світової слави виконавця в прекрасній залі (акустика Ґражди нічим не поступається перед багатьма видатними концертними залями) і відтак мали нагоду свобідно й довго розмовляти з виконавцем після його концерту. За такий привілей треба дорого платити у більших американських містах, наприклад, в Ню Йорку чи Вашінгтоні.

Але Центр Української Культури не задовольняється щотижневими концертами клясичної музики. Протягом літа в рамках програми Центру можна відвідувати курси в галузі народного мистецтва, тобто писання писанок, малювання кераміки, роблення ґерданів, українського танцю, кобзарського мистецтва, народних пісень, українського традиційного печива і т.п. Цією сферою ЦУК займається Ляриса Зелик. Однією з найпопулярніших імпрез, влаштованих Центром протягом останніх років, були покази моди, під час яких місцеві українські дівчата моделюють чи то українські вишивки чи українську історичну ношу. А цього року Центр розпочав постійну виставку українського народного мистецтва з особливим наголосом на Гуцульщину. Ця виставка під керівництвом Люби Волинець привабила багато відвідувачів, серед них гостей з України, Німеччини та інших країн світу. Наступного року будуть виставлятись експонати з іншого району України.

Успіх Центру Укрінської Культури очевидний. З часу свого заснування до сьогодні кількість концертів постійно зростає до тієї міри, що організатори були змушені впускати людей на кілька останніх концертів лише за замовленими квитками. І не слушно було б вважати центр розвагою лише для місцевих українських родин. Адже на концерти прибувають мешканці інших міст, як наприклад, Олбані чи навіть віддалених стейтів, як Огайо, Пенсильвенія. Деякі відвідувачі плянують свої вакації довкола цих концертів.

Публіка, яка спочатку була виключно українською, тепер включає багато неукраїнців. Отож з метою поширити славу про українську культуру серед американців керівники Центру друкують двомовні програмки, заповідають будь-які завваги до концертів чи виставок як українською, так і англійською мовами. А місцева американська преса присвячує цілі сторінки концертам Центру Української Культури, неодмінно присилає своїх кореспондентів на них, здійснює ролю розповсюджувача інформацій про українську клясичну музику та народне мистецтво. Американські газети із захопленням висловлюються про діяльність Центру. Так, наприклад, місцева американська газета „Вінд'ем Джорнел", яка неодмінно посилає кореспондента на імпрези в Ґражді, так писала про концерт Олександра Слободяника: „Його виступ був одним з тих рідкісних, незабутніх виступів, які залишають публіку в стані емоційного приголомшення перед лицем такого таланту. Публіка, яка вщерть виповнила залю, нагородила виконавця стоячою овацією". Цей критик також був захоплений, зокрема одним твором програми, а саме: сонатою-балядою Лятошинського, і зазнавив, що „Такий захоплюючий маловідомий твір потрібно щораз частіше чути з концертних сцен". Тимчасом музичний критик газети „Вудсток Нюз" пише, що в акустично досконалій Ґражді публіка мала нагоду бути свідком — знову ж таки на концерті Слободяника — „внутрішньої життєвої сили цього майже надлюдського піяніста, яка вилилася на клявіші інструмента". А в рецензії концерту Олега Криси газета „Вінд'ем Джорнал" із здивуванням писала, що понад двісті людей прийшло послухати світової слави скрипаля та його дружину, в той час, коли в Ґражді лише вигідно можна помістити значно менше людей.

Корисна робота ЦУК одержує фінансову підтримку в першу чергу від федеральних агентств для справ культури, а також від приватних пожертв, від членства та від українських кредитових кооперативів.

Центр Української Культури існує завдяки невтомній праці її керівника, ради директорів та численних добровольців. Існує він також через моральну і матеріяльну підтримку з боку української громади, яка визнає величезну користь, яку цей Центр приносить українській клясичній музиці, українському народному мистецтву, взагалі українській культурі.

Наталка Мартенко

Тверезі...

(Закінчення зі стор. 2)

дів в окремих 15-ох республіках, була відповідь, що ситуація настільки скомплікована, що дійсного стану не можна подати, але в загальному території, які давніше підпадали під вплив росіян — більше зрусифіковані як ті, що дісталися під панування Совєтського Союзу щойно після Другої світової війни.

Очевидно, що нас найбільше цікавить чи і в якій формі було поставлене питання України. Треба признати, що воно було обговорюване досить часто, причому виявилося, що деякі дискутанти визнавалися в нюансах відносно всесторонніх питань та їх правильно інтерпретували. Для нікого не було несподіванкою рішальне значення України для Росії протягом історії, а зокрема клич Леніна „якщо втратимо Україну, то втратимо все". Було згадано про живучість нашого народу, якого протягом історії ані напади кочових племен чи опісля масове штучне винищування Сибіром, голодами, Чорнобилем не змогли знищити фізично українського народу, а Валуєвський Указ, використовування визначних українських інтелектуальних одиниць для розвитку російської культури, тверда рука Щербицького хоч сповільнили, але не знищили духового розвитку українського народу. Правильно було підкреслено значення Церков в Україні та їх змагання з Російською Православною Церквою і державним правлінням за свободу діяння.

З великим признанням було згадано покликання до життя Народного Руху України за Перебудову, що потрапив об'єднати представників різних угрупувань для спільної праці, а боротьба за мову, видавнича діяльність, а зокрема багатотисячні маніфестації зачинають притягати всеширші кола українського населення. Висловлено думку, що вислід виборів, які мають відбутися в березні буде мати рішаючий вплив на дальшу долю України Дискутантам була знана і ними підкреслювана різниця національної свідомости між Східньою і Західньою Україною. Цікаво було почути й таку, ніким серед нас не зазначувану вістку, що коли ще кілька літ тому громадяни України при видачі пашпортів не звертали уваги на вписуванні української чи російської національности, то тепер ця справа стала принциповою.

Слідкуючи за виступами окремих осіб, приємно було бачити їх правильне розуміння ситуації. Коли взяти до уваги, що висловлювані думки походили від осіб відносно молодого віку, які покищо не мають рішаючого впливу на урядові рішення, то все таки їхні тверезі погляди належить привітати та подібні виступи мати в будучому на увазі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 18-го ЛЮТОГО 1990 р.

Кемден, Н. Дж. Річні збори 231 Відд., о год. 2:30 по пол. в домі педсідника Відділу Василя Пастушка при 920 Вестдейл Авеню у Свортмор, Па. На порядку нарад: звіти за минулий рік та вибір урядовців на 1990 р. і вибір делеґата та заступника на 32-гу Конвенцію УНСоюзу. — В. Пастушок, предс.

Клівлен-Парма, Огайо. Річні загальні збори 222-го Відд., о год. 7:30 веч. в пластовій домівці в Пармі, зі звичайним порядком нарад. Зараз по Річних зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делеґата на 32-гу Конвенцію УНСоюзу. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться з пів годинним опізненням і будуть правосильні. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 18-го ЛЮТОГО 1990 р.

Вотерліт, Н. Й. Звичайні збори Б-ва св. о. Миколая 13-го Відд., о год. 2:30 по пол. в Українському Клюбі. На порядку: звіти з діяльности за 1989 р., дискусія над звітами, внески і запити, вибір делеґатів і заступників на 32-гу Конвенцію УНС. — За Управу П. Шевчук, секр.

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО 1990 р.

Торонто, Канада. Річні загальні збори 442-го Відд. о год. 4-ій по пол. в домі при 184 Windermere Ave. По зборах відбудеться вибір делеґата на 32-гу Конвенцію УНС. — С. Харко, гол., С. Левицький, секр.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО ЗІНЬ, член УНС Відд. 430-го Т-ва „Дністер" у Філядельфії, Па. помер на 63-му році життя. Залишив у смутку дружину Дарку і кузинів в Америці і на Україні. Похорон відбувся 18-го листопада 1989 року на цвинтарі св. Марії в Дженкінтавні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Кнігницький, секр.

МИРОН ГРИЦИНА, член УНС Відд. 211-го на Статен Айленд, Н.Й. помер 30-го жовтня 1989 року на 66-му році життя. Нар. 1923 року. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Анну, три дочки і сина. Похорон відбувся 1-го листопада 1989 року на цвинтарі Моравіян на Статен Айленд, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Германюк, секр.

МАРІЯ ПРІДУН, член УНС Відд. 33-го ім. св. Богородиці в Чикаго, Ілл., померла 21-го жовтня 1989 року на 82-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1907 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочку Христину Бурдяк з мужем Осипом та внуків Михайла і Даяну. Похорон відбувся 24-го жовтня 1989 року на цвинтарі св. Марії в Еверґін Парк, Ілл.

Вічна Її Пам'ять!

Софія Оріх, секр.

ІРЕНА СТЕФАНІВ, член УНС Відд. 408-го ім. М. Шептицького в Торонто, Онт., померла 13-го вересня 1989 року на 69-му році життя. Нар. 1919 року в селі Ліщини, пов. Львів, Україна. Членом УНС стала 1972 року. Залишила у смутку мужа о. мітр. Маркіяна, сина і синову — Мирона і Лесю та велику родину. Похорон відбувся 16-го вересня 1989 року на цвинтарі Проспект в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Її Пам'ять!

о. д-р Мирон Стасів, секр.

УЛЯНА СКРИЛЬНИК, член УНС Відд. 316-го в Рочестері, Н.Й. померла 4-го вересня 1989 року на 65-му році життя. Нар. 1924 року в Александрівці, Україна. Членом УНС стала 1973 року. Залишила у смутку мужа Методія і синів Юліяна, Владислава, Генрика і Дмитра. Похорон відбувся на Рівер-сайд Семетері в Рочестері, Н.Й.

Вічна Її Пам'ять!

Секретар

РОЗАЛІЯ ХЛІБОВИЧ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чікаго, Ілл., померла 1-го грудня 1989 року на 81-му році життя. Нар. 9-го липня 1908 року в селі Вишково, Україна. Членом УНС стала 1973 року. Залишила у смутку синів Ігоря, Володимира з дружиною Діяною, внуків Катерину і Ричарда і дальшу родину в Україні і ЗСА. Похорон відбувся 4-го грудня 1989 року на цвинтарі св. Йосифа в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Її Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ІВАН КЛИМ, член УНС Відд. 327-го Т-ва „Запорозька Січ" в Гемпстед, Н.Й., помер 1-го листопада 1989 року на 71-му році життя. Нар. 1917 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Петра і ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Зеновія Зарицька, секр.